

businessfocus

Επένδυση στην Υγεία, ανάπτυξη για τη χώρα

Η πρόκληση της επόμενης μέρας

Από το clawback στη στρατηγική: Πώς η Ελλάδα μπορεί να μετατρέψει τη φαρμακευτική πολιτική σε μοχλό οικονομικής ανθεκτικότητας

του **Σάββα Χαραλαμπίδη**, γενικού διευθυντή Gilead Sciences Ελλάδας, Κύπρου και European Distributor Markets και αντιπροέδρου Δ.Σ. Pharma Innovation Forum (PIF)

Σε μια περίοδο διαδοχικών κρίσεων, η υγεία δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως «κέντρο κόστους». Αντίθετα, αποτελεί στρατηγικό περιουσιακό στοιχείο για την οικονομία και την κοινωνία. Κάθε βελτίωση στην πρόσβαση σε θεραπείες, κάθε ταχύτερη υιοθέτηση καινοτόμων φαρμάκων και κάθε μείωση των καθυστερήσεων μεταφράζονται σε παραγωγικές ώρες που δεν χάνονται, σε νοσηλείες που αποτρέπονται και σε δημοσιονομικές πιέσεις που αποκλιμακώνονται. Το ζητούμενο δεν είναι η περικοπή της φαρμακευτικής δαπάνης αλλά η μετατροπή της σε επένδυση με αναπτυξιακή απόδοση.

Παρά τα παραπάνω, η ελληνική φαρμακευτική πολιτική εξακολουθεί να βλέπει την καινοτομία μέσα από το πρίσμα του κόστους. Ο μηχανισμός του clawback, που θεσπίστηκε ως προσωρινό μέτρο, έχει εξελιχθεί σε μόνιμο εργαλείο δημοσιονομικής ισορροπίας. Όσο αυξάνονται οι επενδύσεις σε νέες θεραπείες, τόσο διογκώνονται οι υποχρεωτικές επιστροφές, δημιουργώντας ένα παράδοξο σύστημα που τιμωρεί την πρόοδο και αποθαρρύνει την καινοτομία.

Το πρόβλημα δεν περιορίζεται στο ύψος των επιστροφών αλλά στην έλλειψη προβλεψιμότητας. Οι τιμές των φαρμάκων στην Ελλάδα είναι χαμηλότερες από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, ωστόσο το ρυθμιστικό πλαίσιο παραμένει ασταθές, με συνεχείς αλλαγές κανόνων και υποχρεώσεων. Την ώρα που οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις επαναπροσδιορίζουν τη σχέση βιωσιμότητας και πρόσβασης, η Ελλάδα κινδυνεύει να εμφανίζεται ως αγορά υψηλού ρίσκου για επενδύσεις και περιορισμένης ικανότητας απορρόφησης καινοτομίας.

Η φαρμακευτική καινοτομία πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μοχλός ανάπτυξης. Κάθε ασθενής που θεραπεύεται έγκαιρα δεν είναι «κόστος», αλλά ενεργό μέλος της κοινωνίας και της οικονομίας. Οι νέες θεραπείες μειώνουν νοσηλείες, περιορίζουν χρόνιες επιβαρύνσεις και ενισχύουν την παραγωγικότητα. Αυτά είναι απτά οφέλη που επιστρέφουν πολλαπλάσια στην οικονομία - κάτι που καμιά λογιστική εξίσωση δεν μπορεί να αποτυπώσει. Η πραγματική βιωσιμότητα δεν είναι το άθροισμα των επιστροφών αλλά η απόδοση της επένδυσης στην υγεία.

Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται ένα νέο οικονομικό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ Πολιτείας και βιομηχανίας. Ένα πλαίσιο με σαφείς, μακροπρόθεσμους κανόνες, όπου η εξέλιξη της φαρμακευτικής δαπάνης συνδέεται με την πορεία

του ΑΕΠ, τους δημογραφικούς δείκτες και μετρήσιμα αποτελέσματα υγείας - όχι με απρόβλεπτες παρεμβάσεις.

Η επόμενη μέρα προϋποθέτει τρεις κρίσιμες κινήσεις:

► **Αναθεώρηση του προϋπολογισμού υγείας**, ώστε να αντανάκλα τις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού και τη γήρανση. Η πολιτική πρόσβασης δεν μπορεί να βασίζεται σε ιστορικά όρια που αγνοούν την επιδημιολογία του σήμερα.

► **Θεσμική σταθερότητα και προβλεψιμότητα**. Οι εταιρείες σχεδιάζουν επενδύσεις με ορίζοντα πενταετίας, όχι εξαμήνου. Χωρίς σταθερό κανονιστικό περιβάλλον, η κλινική έρευνα συρρικνώνεται και οι νέες θεραπείες καθυστερούν.

► **Συμμετοχική διακυβέρνηση με διαφάνεια δεδομένων**. Πολιτεία, γιατροί, ασθενείς και βιομηχανία χρειάζονται κοινό πίνακα ελέγχου: benchmarking, HTA με σαφή χρονοδιαγράμματα, real-world evidence και εργαλεία όπως το Horizon Scanning. Ένα «Σχίσμα Μεταβατικής Αποζημίωσης» μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα, εφόσον στηρίζεται σε επαρκείς πόρους και καθαρούς κανόνες.

Παράλληλα, η Πολιτεία πρέπει να απεγκλωβίσει κρίσιμες κατηγορίες από λογικές «δημοσιονομικού αυτοματισμού». Η κάλυψη φαρμάκων χαμηλής τιμής από δημόσιους πόρους, η ταχύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών αποζημίωσης και η αποσύνδεση της διαπραγμάτευσης από το ποσοστό clawback (ώστε κεντρικό κριτήριο να παραμένει η κλινική αξία), είναι κινήσεις που διορθώνουν στρεβλώσεις χωρίς να επιβαρύνουν δυσανάλογα το σύστημα. Η εμπειρία των τελευταίων ετών απέδειξε ότι η φαρμακευτική πολιτική δεν μπορεί να είναι απλή λογιστική πράξη. Αν η Πολιτεία προσφέρει σταθερότητα, η βιομηχανία μπορεί να προσφέρει όχι μόνο καινοτόμα φάρμακα, αλλά και απασχόληση, έρευνα, εξαγωγές - δηλαδή πραγματική ανάπτυξη. Η Ελλάδα διαθέτει ισχυρό επιστημονικό δυναμικό και εταιρείες με διεθνή παρουσία. Αυτό που λείπει είναι η κοινή γλώσσα και το πλαίσιο εμπιστοσύνης που θα ενώσει τις προθέσεις όλων σε ένα σχέδιο, με στόχο όχι απλώς τη μείωση της υπέρβασης αλλά την αύξηση της απόδοσης του συστήματος.

Η φαρμακευτική καινοτομία δεν είναι εχθρός του προϋπολογισμού - είναι επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας. Κάθε μέτρο πολιτικής που δεν το αναγνωρίζει, καθυστερεί την πρόοδο και υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα. Η υγεία δεν είναι δαπάνη που πρέπει να περιοριστεί αλλά επένδυση που πρέπει να αποδίδει - για τους ασθενείς, για την οικονομία, για την κοινωνία.

Οι τιμές των φαρμάκων στην Ελλάδα είναι χαμηλότερες από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, ωστόσο το ρυθμιστικό πλαίσιο παραμένει ασταθές, με συνεχείς αλλαγές κανόνων και υποχρεώσεων

2. Ο ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Μέσο:ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: ...09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/12/2025

Σελίδα:4

Ο Κυριάκος για τις προληπτικές εξετάσεις

«**Η Ελλάδα** είναι στην πρώτη γραμμή της Ευρώπης, είμαστε χώρα-μοντέλο στον ΠΟΥ για το πώς δομούμε αυτές τις προληπτικές εξετάσεις. Και δεν αφορούν μόνον τον καρκίνο, αλλά θέματα καρδιαγγειακά, δράσεις για τον αυτοτραυματισμό των εφήβων», ανέφερε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, συνομιλώντας με τον Νίκο Χατζηνικολάου, στο πλαίσιο του συνεδρίου «Υγεία πάνω απ' όλα».

Το σημαντικό είναι πώς θα προλάβουμε την ασθένεια στα πρώτα της βήματα, έτσι ώστε οι πιθανότητες θεραπείας να είναι πολύ αυξημένες, τόνισε ο πρωθυπουργός, σημειώνοντας ότι τα αποτελέσματα μέχρι στιγμής είναι εντυπωσιακά. «Υπάρχουν παραπάνω από 4 εκατομμύρια συμπολίτες μας που έχουν κάνει κάποιου είδους διαγνωστική εξέταση,

εξέταση η οποία παρέχεται δωρεάν από το Ελληνικό Δημόσιο, εξέταση η οποία προκαλείται με ενημέρωση του κράτους και όχι με πρωτοβουλία του πολίτη». Σε ερώτηση για το ζήτημα της ανακαίνισης των νοσοκομείων, ο πρωθυπουργός είπε ότι ο τομέας της Υγείας υπήρξε ένας από τους μεγάλους ωφελημένους του Ταμείου Ανάκαμψης και των πόρων που διατέθηκαν στην πατρίδα μας μετά τη μεγάλη περιπέτεια της COVID. «Αυτή τη στιγμή αυτό που γίνεται στα νοσοκομεία και στα Κέντρα Υγείας είναι πραγματικά κοσμογονικό. Και δεν το λέω για να ακουστεί νομπώδες, αλλά αρκεί να πάτε να επισκεφθείτε τα νοσοκομεία, τα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών σε παραπάνω από 90 νοσοκομεία, παραπάνω από 160 Κέντρα Υγείας».

3. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΣΕ ΑΠΕ ΤΟ 39 % ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/12/2025

Σελίδα: 21

Σε ΑΠΕ το 39,1% των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης

Στις 542 οι δανειακές συμβάσεις έως σήμερα για έργα αξίας 17,69 δισ. ευρώ

Η ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ εξασφαλίζει τη μερίδα του λέοντος των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης που έχουν συμβασιοποιηθεί έως σήμερα. Ο κλάδος της πράσινης ενέργειας έχει απορροφήσει το 39,1% των συμβασιοποιηθέντων δανείων με έργα συνολικού προϋπολογισμού 6,9 δισ. και ακολουθούν ο κλάδος του τουρισμού με το 22,1% των δανείων και έργα με συνολικές επενδύσεις 3,9

δισ. και η βιομηχανία/μεταποίηση που έχει απορροφήσει το 18,4% των δανείων. Έχουν υπογραφεί 542 δανειακές συμβάσεις για έργα προϋπολογισμού 17,69 δισ., με τα δάνεια από το Ταμείο Ανάκαμψης να ανέρχονται σε 7,8 δισ. Από το σύνολο των 542 δανειακών συμβάσεων, οι 304 είναι με μικρομεσαίες επιχειρήσεις (με 51 έως 250 εργαζομένους) και οι υπόλοιπες για μεγάλες. **Σελ. 23**

3. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΣΕ ΑΠΕ ΤΟ 39 % ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/12/2025

Σελίδα: 23

Τρίτη 9 Δεκεμβρίου 2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ • 23

Σε ΑΠΕ το 39% των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης

Από τα 17,69 δισ. όλων των συμβάσεων τα 6,9 δισ. αφορούν την πράσινη ενέργεια

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΩΡΙΤΣΗ**

Στον κλάδο της ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κατευθύνεται η μερίδα του λέοντος των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης που έχουν συμβασιοποιηθεί μέχρι σήμερα, αναδεικνύοντας τον κλάδο της ενέργειας ως κυρίαρχο παίκτη του ΤΑΑ με τις μεγαλύτερες χρηματοδοτήσεις.

Εως σήμερα έχουν ενταχθεί και θα χρηματοδοτηθούν 542 έργα συνολικού προϋπολογισμού 17,69 δισ. ευρώ. Από αυτά τα δάνεια του Ταμείου είναι περίπου 7,8 δισ. ευρώ, άλλα 5,8 δισ. ευρώ είναι δάνεια των τραπεζών και περί τα 4,1 δισ. ευρώ είναι τα ίδια κεφάλαια από την πλευρά των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με στοιχεία της «Κ»:

- Ο κλάδος της ενέργειας απορροφά το 39,1% των συμβασιοποιηθέντων έργων με έργα συνολικού προϋπολογισμού 6,9 δισ. ευρώ.
 - Ο κλάδος του τουρισμού συμμετέχει με ποσοστό 22,1% στα έως σήμερα συμβασιοποιημένα έργα με συνολικές επενδύσεις 3,9 δισ.
 - Η βιομηχανία/μεταποίηση συμμετέχει με 18,4% και έργα συνολικού προϋπολογισμού 3,2 δισ.
 - Οι τηλεπικοινωνίες με 8,5% και συνολικά συμβασιοποιημένα έργα ύψους 1,5 δισ.
 - Οι υπηρεσίες με 7,5% και έργα συνολικού προϋπολογισμού 1,3 δισ.
 - Το εμπόριο με 4,4% και συμβασιοποιηθέντα έργα 0,8 δισ.
- Η απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης αποτελεί

στοίχημα για τις επιχειρήσεις και τις τράπεζες και σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του διευθυντή του συμβούλου της Eurobank, Φωκίωνος Καραβία, θα απορροφηθεί περίπου το 75% του δανειακού σκέλους, με την προοπτική το ποσοστό αυτό να φτάσει έως και 80%. Με βάση τις εκτιμήσεις, εφόσον τελικά εκτελεστεί ένα σημαντικό μέρος των επενδυτικών προτάσεων που έχουν συμβασιοποιηθεί έως σήμερα, τα επενδυτικά έργα που τελικά θα υλοποιηθούν θα ανέλθουν κοντά στα 13-14 δισ. ευρώ, τα οποία εκτιμάται πως θα απορροφηθούν σε βάθος διετίας από τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης που ολοκληρώνεται τον προσεχή Αύγουστο. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, μέχρι σήμερα έχουν εκταμιευθεί περίπου 9,3 δισ., ποσό που περιλαμβάνει τόσο τα δάνεια του ΤΑΑ και τα δάνεια που έχουν χορηγήσει οι τράπεζες όσο και την ίδια συμμετοχή.

Από το σύνολο των 542 συμβάσεων, οι 304 συμβάσεις είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετέχουν με ποσοστό 56% στον αριθμό των επενδυτικών σχεδίων που έχουν συμβασιοποιηθεί μέχρι σήμερα. Ο προϋπολογισμός ωστόσο αυτών των επενδυτικών σχεδίων μόλις που ξεπερνά τα 3 δισ. και αντιπροσωπεύει το 17% του συνολικού προϋπολογισμού του ΤΑΑ. Να σημειωθεί ότι μικρομεσαία επιχείρηση θεωρείται αυτή που απασχολεί από 51 έως 250 εργαζόμενους και έχει ετήσιο κύκλο

ΠΟΙΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Η απορρόφηση των πόρων αποτελεί στοίχημα για τις επιχειρήσεις και τις τράπεζες.

εργασιών ή σύνολο ενεργητικού 43 εκατ. ευρώ και άρα είναι για τα ελληνικά δεδομένα σχετικά μεγάλη. Τα δάνεια αυτά έχουν εκταμιευθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 1,76%, ενώ η διάρκεια αποπληρωμής των δανείων φτάνει στα 14 χρόνια. Υπενθυμίζεται ότι για τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις το ελάχιστο επιτόκιο δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης διαμορφώνεται σε σταθερό επιτόκιο 1%, ενώ για τις μικρές επιχειρήσεις το επιτόκιο των δανείων του ΤΑΑ είναι 0,35%, συμπεριλαμβανομένου

το τελικό επιτόκιο κοντά στο 3%. Ο μακρύς κατάλογος έργων που έχουν εγκριθεί προς χρηματοδότηση περιλαμβάνει σειρά projects του ΔΕΔΔΗΕ και του ΑΔΜΗΕ, μέρος των οποίων χρηματοδοτείται από το ΤΑΑ. Στον επίσημο κατάλογο των top 100 παραληπτών περιλαμβάνονται:

- Η ΤΕΡΠΑ Ενεργειακή Ανάπτυξη
- Η ΔΕΗ με 204 εκατ.
- Η Φοίβη Ενεργειακή με 184 εκατ.
- Η Αιολική Βερμίου με 182 εκατ.
- Η «Ιδέα Φως» με 175 εκατ.
- Η «Εννεπείας» με 170 εκατ.
- Η εταιρεία φαρμάκων DEMO με 156,4 εκατ.
- Η Μότορ ΟΥ - Διυλιστήριο Κορίνθου (έργα για το ανανεώσιμο υδρογόνο) με 132 εκατ.
- Η ΤΕΡΠΑ Fiber με 129,6 εκατ.

- Το Αμύνταιο Φωτοβολταϊκό Πάρκο 7-8 και 9, με 35,5 εκατ., 48 εκατ. και 127,7 εκατ. αντίστοιχα.
- Η United Fiber με 108,9 εκατ.
- Το Consortium Solar Power Systems με 108,8 εκατ.
- Η Autobellas με 225 εκατ.
- Η «Ελληνικός Χρυσός» με 200 εκατ.
- Οι πιπνοτροφικές επιχειρήσεις Θ. Ντισκόκος ΑΒΕΕ με 83,1 εκατ.
- Η εταιρεία παραγωγής προϊόντων χάρτου Intertrade Hellas με 77,8 εκατ.
- Η Evgatia Wind με 74,5 εκατ.
- Η ION με 69,8 εκατ.
- Η Attica Συμμετοχών με 67,9 εκατ.
- Το office campus The Grid με 62 εκατ.
- Η εταιρεία αξιοποίησης και ανάπτυξης ακινήτων IQ Athens με 60,7 εκατ.
- Η Sunlight Group Συστήματα Αποθήκευσης Ενέργειας με 59,6 εκατ.

- Η Lidl Hellas με 56,4.
- Η εταιρεία παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ Solarlab με 49,3 εκατ.
- Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις Ikos Kissamos με 49,2 εκατ.
- Η Sunrider με 40,9 εκατ.
- Η φαρμακευτική Bennet με 40,2 εκατ.
- Η εταιρεία ανάπτυξης και τουρισμού ΣΑΝΗ με 39,8 εκατ.
- Οι Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης με 37,9 εκατ.
- Η Sunlight Technosystems με 37,8 εκατ.
- Η Grand Hotel Summer Palace με 35,5 εκατ.
- Η New NE Solar Developments Three με 35,4 εκατ.
- Η Olympic Air με 35 εκατ.
- Η «Καρατζή Ανανεώσιμες Θεοσαλία» 1 + 3 με 34 εκατ. 34,9 εκατ. αντίστοιχα.
- Η βιομηχανία καλωδίων Fulgor με 33,2 εκατ.

4. ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΕ ΡΟΥΣΦΕΤΙ ΕΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: ...09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/12/2025

Σελίδα:1

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΡΕΥΝΑ

Μάρτυρας σε ρουσφέτι ένας στους τρεις Ελληνες

Το 83% των Ελλήνων θεωρεί ότι υπάρχουν φαινόμενα διαφθοράς στην Ελλάδα. Μάλιστα, περισσότεροι από ένας στους τρεις αναφέρουν ότι έχει υποπέσει στην αντίληψή τους κάποιο περιστατικό διαφθοράς τους τελευταίους 12 μήνες. Η στάση των πολιτών, οι αντιλήψεις και οι προτάσεις τους αποτυπώνονται σε πανελλαδική έρευνα που έγινε για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και παρουσιάζει η «Κ». **Σελ. 3**

4. ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΕ ΡΟΥΣΦΕΤΙ ΕΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/12/2025

Σελίδα:3

Τρίτη 9 Δεκεμβρίου 2025

ΤΟ ΘΕΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ • 3

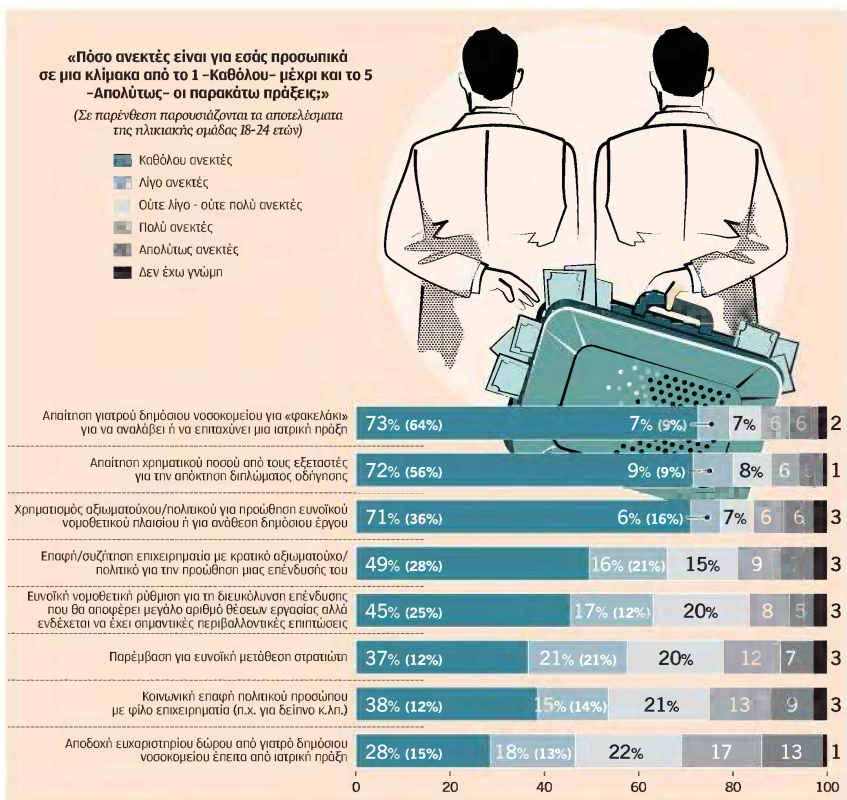

Η διαφθορά δεν «σοκάρει» τη νεολαία

Η στάση των πολιτών, οι αντιλήψεις και οι προτάσεις τους αποτυπώνονται σε πανελλαδική έρευνα που παρουσιάζει η «Κ»

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Περισσότεροι από οκτώ στους δέκα Έλληνες (83%) θεωρούν ότι υπάρχουν φαινόμενα διαφθοράς στην Ελλάδα σε πολύ ή αρκετά μεγάλο βαθμό. Μάλιστα, περισσότεροι από ένας στους τρεις αναφέρουν ότι έχει υποπέσει στην αντίληψή τους κάποιο περιστατικό διαφθοράς τους τελευταίους 12 μήνες. Η πλειονότητα των πολιτών στιλιτεύει τη διαφθορά και δεν την ανέχεται, αρκεί να μην την «έχει ανάγκη». Ενδεικτικό είναι ότι πιο ανεκτές πράξεις είναι η επαφή επιχειρηματία με κρατικό αξιωματούχο για προώθηση επένδυσης, η ευνοϊκή νομοθετική ρύθμιση για διευκόλυνση επένδυσης που θα αποφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας, αλλά ενδέχεται να έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, και η παρέμβαση για μετάθεση στρατιώτη. Μάλιστα, οι νέοι έως 24 ετών είναι πολύ ανεκτικοί στο... ρουσφέτι για μετάθεση σε καλύτερη θέση στον στρατό. Τενικότερα, οι νέοι παρουσιάζονται λιγότερο αυστηροί και περισσότερο ρεαλιστές και ειλικρινείς στη στάση τους ως προς τη γενικευμένη διαφθορά στη χώρα μας. «Ίσως οι νέοι δείχνουν μεγαλύτερο κυνισμό», όπως ανέφερε στην «Κ» ο Πασχάλης Τεμενέκιδης, διευθυντής ερευνών της εταιρείας Palms Analysis που διεξήγαγε πανελλαδική έρευνα για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σχετικά με τις στάσεις και τις αντιλήψεις των πολιτών για τη διαφθορά. Από την άλλη, η γενικευμένη αντίληψη περί διαφθοράς στην Ελλάδα που υπάρχει στους νέους ενισχύει, λειτουργώ-

61% το 2024), στα προγράμματα ΕΣΠΑ/Ταμείο Ανάκαμψης (63% έναντι 51% το 2024), στην εφορία/τελωνεία (62% έναντι 59% το 2024), στην υγεία (56% έναντι 55% το 2024), στην κοινωνική πολιτική/επιδόματα (56% έναντι 47% το 2024) και στην Αστυνομία (51% έναντι 42% το 2024). Οι τομείς στους οποίους αυτή η αντίληψη δεν είναι απολύτως ισχυρή είναι ο αθλητισμός (43% έναντι 42% πέρυσι) και η παιδεία/πολιτισμός (33% έναντι 32% πέρυσι). Ο μόνος τομέας όπου αυτή η αντίληψη μειοψηφεί είναι οι Ενοπλές Δυνάμεις (25% έναντι 24% πέρυσι), όπου πλειοψηφεί η αντίληψη ότι δεν υπάρχει «καθόλου» διαφθορά ή υπάρχει σε «αρκετά μικρό» βαθμό (40% αθροιστικά έναντι 45% πέρυσι). Βέβαια είναι εντυπωσιακό ότι το 39% των νέων έως 24 ετών μιλνσε για μεγάλη ή αρκετά διαφθορά στις Ενοπλές Δυνάμεις.

Ανοχή και λόγος

Σχεδόν εννέα στους δέκα (85% έναντι 90% το 2024) πιστεύουν ότι υπάρχει ανοχή της κοινωνίας σε φαινόμενα διαφθοράς (52% απάντησε ναι, 33% μάλλον ναι, έναντι μόλις 13% (9% το 2024) που πιστεύει ότι δεν υπάρχει (6% απάντησε όχι, 7% μάλλον όχι). Σε σχέση με τους λόγους, οι δύο βασικοί που αναφέρονται είναι η πρόκληση του ατομικού έναντι του συλλογικού συμφέροντος (39%) και η πεποίθηση ότι δεν μπορεί να αλλάξει κάτι (32%).

Λιγότερο ανεκτές είναι η απαίτηση γιατρού δημόσιου νοσοκομείου για «φακελάκι», η απαίτηση χρηματικού ποσού από

4. ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΕ ΡΟΥΣΦΕΤΙ ΕΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/12/2025

Σελίδα:3

στους νέους ενισχύει, λειτουργώντας συνδυαστικά με τις συνθήκες εργασίας, τη μετανάστευση επιστημόνων στο εξωτερικό. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 64% των κατόχων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού, δηλαδή πάνω από τον μέσο όρο του 56%, θεωρεί ότι φαινόμενα διαφθοράς υπάρχουν σε πολύ μεγάλο βαθμό. «Η καταπολέμηση της διαφθοράς και η εμπέδωση των αρχών του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της λογοδοσίας στη δημόσια ζωή αποτελούν καθοριστικό παράγοντα όχι μόνο για την ανάσχεση του brain drain αλλά και για το κρίσιμο στοίχημα του brain gain. Το φαινόμενο αναγνωρίζεται διεθνώς μεταξύ των κύριων αιτιών φυγής υψηλά ειδικευμένων νέων επιστημόνων από χώρες με υψηλά ποσοστά διαφθοράς σε αναζήτηση προορισμών που προσφέρουν θεσμική σταθερότητα, αξιοκρατία και ίσες ευκαιρίες», τόνισε στην «Κ» η διοικήτρια της ΕΑΔ, Αλεξάνδρα Ρογκάκου.

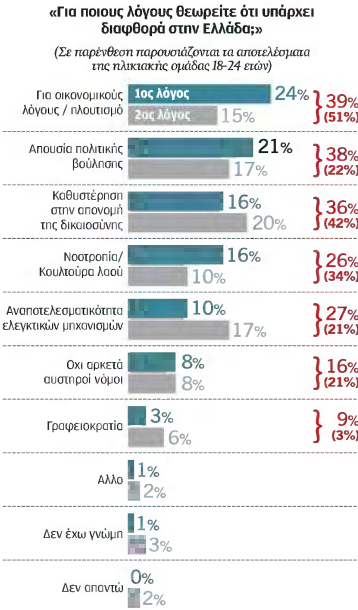
Δεν δόθηκε ορισμός

Από την έρευνα που παρουσιάζει η «Κ» –θα δημοσιοποιηθεί στο 5ο Φόρουμ Ακεραιότητας που διοργανώνει σήμερα η ΕΑΔ με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της διαφθοράς– προκύπτει ότι το 83% των Ελλήνων (έναντι 84% το 2024) θεωρεί ότι υπάρχουν φαινόμενα διαφθοράς στην Ελλάδα σε πολύ μεγάλο (56% έναντι 48% έναντι 36% πέρυσι) βαθμό, ενώ μόνο το 3% θεωρεί ότι είτε δεν υπάρχουν καθόλου φαινόμενα διαφθοράς, είτε υπάρχουν σε αρκετά μικρό βαθμό. «Με βάση τη

Λιγότερο ανεκτές είναι ενέργειες όπως η απαίτηση γιατρού για «φακελάκι», ενώ διαλλακτικά αντιμετωπίζεται η παρέμβαση για μετάθεση στρατιώτη.

μεθοδολογία που επιλέχθηκε, δεν δόθηκε κάποιος “ορισμός” και δεν παρασχέθηκε διευκρίνιση στους ερωτώμενους σχετικά με τον όρο “διαφθορά” και τι περιλαμβάνει. Συνεπώς, οι ερωτώμενοι τοποθετήθηκαν με βάση τη δική τους αντίληψη περί του τι συνιστά διαφθορά», παρατηρεί ο κ. Τεμενέκιδης.

Το 38% (36% το 2024) αναφέρει ότι έχει υποπέσει στην αντίληψή του περιστατικό διαφθοράς τους τελευταίους 12 μήνες. Το ποσοστό εμφανίζεται σημαντικά αυξημένο στην Αττική (42%) και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Αυξημένο ποσοστό καταγράφεται και σε αποφοίτους λυκείου (43%) και σε κατόχους μεταπτυχιακών/διδακτορικών (52%). Ο τομέας της υγείας και τα νοσοκομεία αναφέρονται με διαφορά ως ο τομέας εμφάνισης των περιστατικών διαφθοράς (23%, αλλά με σημαντική μείωση από πέρυσι – 38%) και ακολουθούν σε μεγάλη απόσταση η δημόσια διοίκηση/τοπική αυτοδιοίκηση (14% από 13% πέρυσι), η πολιτική

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
Εντολέας: Εθνική Αρχή Διαφόρεων / Nextcom • Περίοδος: 20 – 29 Νοεμβρίου 2025
• Πериод έρευνας: Πανελλαντινή • Δείγμα: 1.001 άνδρες και γυναίκες, 18 ετών και άνω, με αναλογική κατανομή στις 13 περιφέρειες της χώρας.

Ανησυχητικό είναι πως η πλειονότητα των κατόχων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού θεωρεί ότι φαινόμενα διαφθοράς υπάρχουν σε πολύ μεγάλο βαθμό.

(13% από 10% πέρυσι), η Δικαιοσύνη (7% από 4% πέρυσι) και η πολεοδομία/δημόσια έργα (7% από 9% πέρυσι). Η πλειοψηφία όσων δηλώνουν ότι αντιλήφθηκαν περιστατικό διαφθοράς τους τελευταίους 12 μήνες αναφέρει το «φακελάκι»/δωροδοκία για επιτάχυνση κάποιας διαδικασίας (27%, αλλά με σημαντική πτώση σε σχέση με το 2024 – 38%) και ακολουθεί το «μέσο»/παρέμβαση για την επιτάχυνση διαδικασίας (10%, όσο και πέρυσι).

Οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι υπάρχει διαφθορά σε αρκετά μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό στην πολιτική (85% έναντι 82% το 2024), στην πολεοδομία/δημόσια έργα (77% έναντι 72% το 2024), στα ΜΜΕ (73% έναντι 74% το 2024), στα δημόσια οικονομικά (70% έναντι 66% το 2024), στη δημόσια διοίκηση/τοπική αυτοδιοίκηση (67% έναντι 65% το 2024), σε ενέργεια/περιβάλλον/καύσιμα (63% έναντι 66% το 2024), στη Δικαιοσύνη (63% έναντι 61% το 2024), στη μεταναστευση/άσυλο (63% έναντι

απαίτηση χρηματικού ποσού από τους εξεταστές για απόκτηση διπλώματος οδήγησης και ο χρηματισμός αξιωματικού/πολιτικού για προώθηση ευνοϊκού νομοθετικού πλαισίου ή για ανάθεση δημοσίου έργου (77%-80% καθόλου ή λίγο ανεκτά σε αυτές τις τρεις περιπτώσεις). Μεγαλύτερο βαθμό ανoxής καταγράφουν ενέργειες όπως η επαφή επικερχηματία με κρατικό αξιωματούχο για προώθηση επένδυσης (65% καθόλου ή λίγο ανεκτά), η ευνοϊκή νομοθετική ρύθμιση για τη διευκόλυνση επένδυσης που θα αποφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας, αλλά ενδέχεται να έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (62% καθόλου ή λίγο ανεκτά), και η παρέμβαση για ευνοϊκή μετάθεση στρατιώτη (58% καθόλου ή λίγο ανεκτά).

Ενα μείγμα προϋποθέσεων εκτιμάται ότι θα συνέβαλλε στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Η πλειονότητα (45% έναντι 49% το 2024) θεωρεί ότι μεταξύ των βασικότερων προϋποθέσεων είναι η ύπαρξη πολιτικής βούλησης και ακολουθούν η επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης (45% έναντι 44% το 2024), οι αποτελεσματικότεροι ελεγκτικοί μηχανισμοί (42% έναντι 43% το 2024) και η αυστηροποίηση των νόμων (35% έναντι 37% το 2024). Τέλος, μόλις ένας στους τέσσερις (26% και με πτώση σε σχέση με πέρυσι – 35%) θεωρεί ότι έχουν ληφθεί μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς την τελευταία δεκαετία. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο στους άνδρες (30% έναντι 22% στις γυναίκες) και στους κατόχους μεταπτυχιακών/διδακτορικών (31%).

5. ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΝΙΚΗ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/12/2025

Σελίδα: 1

Μία πρώτη νίκη στη μάχη με τις λοιμώξεις

*Μέσω πιλοτικού
προγράμματος*

Αποφεύχθηκαν 933 λοιμώξεις και 16.873 ημέρες νοσηλείας και εξοικονομήθηκε συνολικό κόστος 14,1 εκατ. ευρώ από την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος για την Πρόληψη και τον Έλεγχο των Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και της Μικροβιακής Αντοχής (GRIPP-SNF) σε δέκα νοσοκομεία – δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, σε διάστημα 29 μηνών, τα τρία τέταρτα των τμημάτων των νοσοκομείων ανέφεραν μείωση των μικροβιασμών που σχετίζονται με τον κεντρικό καθετήρα και σχεδόν τα δύο τρίτα των τμημάτων είχαν μείωση κατά τουλάχιστον 25%. Σελ. 8

5. ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΝΙΚΗ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΛΟΙΩΞΕΙΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/12/2025

Σελίδα: 8

Βήμα κατά της «σιωπηλής πανδημίας» των νοσοκομείων

Της ΠΙΝΝΥΣ ΜΠΟΛΑΟΥΤΖΑ

Αποφειύχθηκαν 933 λοιμώξεις και 16.873 ημέρες νοσηλείας, και εξοικονομήθηκε συνολικό κόστος 14,1 εκατ. ευρώ. Όλα αυτά σε δέκα μόλις νοσοκομεία που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος για την πρόληψη και τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της μικροβιακής αντοχής (GRIPP-SNF) – δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε ο υπεύθυνος πρόληψης λοιμώξεων του προγράμματος, Γιάννης Κοψιδάς, σε εκδήλωση για τον απολογισμό και τα επόμενα βήματα του προγράμματος για την πρόληψη και τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της μικροβιακής αντοχής, το διάστημα που το προσωπικό τμημάτων των δέκα νοσοκομείων ακολούθησε συγκεκριμένο τρόπο διαχείρισης των ασθενών, μειώθηκαν συνολικά κατά 45% οι μικροβιακές που σχετίζονται με τον κεντρικό φλεβικό καθετήρα (από τις πιο σημαντικές εστίες νοσοκομειακών λοιμώξεων), και η συμμόρφωση με την υγιεινή των χεριών αυξήθηκε κατά 20%-

50% (ανάλογα το νοσοκομείο). «Τα τρία τέταρτα των τμημάτων των νοσοκομείων ανέφεραν μείωση των μικροβιακών που σχετίζονται με τον κεντρικό καθετήρα και σχεδόν τα δύο τρίτα των τμημάτων είχαν μείωση κατά τουλάχιστον 25%. Στο 83% των τμημάτων από τα δέ-

Θετικά τα αποτελέσματα από πιλοτική εφαρμογή προγράμματος για την πρόληψη και τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων – δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος.

κα νοσοκομεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, αυξήθηκε η συμμόρφωση στους κανόνες υγιεινής των χεριών. Σε περίπου ένα στα τρία τμήματα η αύξηση ήταν τουλάχιστον 20%, σημείωσε ο κ. Κοψιδάς. Και επισήμανε, «κατά την περίοδο των 29 μηνών (από την έναρξη των παρεμβάσεων μέχρι τον Ιούνιο

2025) εκτιμάται ότι αποφεύχθηκαν 933 λοιμώξεις από μικροβιακές που σχετίζονται με τον κεντρικό καθετήρα σε ενήλικους και παιδιά».

Ο ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος του Κέντρου Κλινικής Επιδημιολογίας και Εκβάσεων Νοσημάτων (CLEO) Θεοκλής Ζαούτης, συνέχισε, «στα δέκα νοσοκομεία του προγράμματος εξοικονομήθηκαν 16.873 ημέρες νοσηλείας –ισοδυναμούν με τη λειτουργία μιας ΜΕΘ 40 κλινών για ένα χρόνο– και αποφεύχθηκε συνολικό κόστος 14.111.577 ευρώ. Κύριε υπουργέ, κύριε υφυπουργέ, θα θέλατε αυτά τα χρήματα να χρησιμοποιούνται κάπου άλλου για το Εθνικό Σύστημα Υγείας;», ρώτησε.

Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου

Ο κ. Ζαούτης αναφέρθηκε σε θέση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων, σύμφωνα με την οποία, η έκταση της κρίσης που προκαλούν η μικροβιακή αντοχή και οι νοσοκομειακές λοιμώξεις στις δομές υγειονομικής περίθαλψης της Ελλάδας είναι τέτοια, που καθιστά επιτακτική την αναγνώριση αυτής της σιωπηλής πανδημίας ως ζήτημα υψίστης

προτεραιότητας για τη δημόσια υγεία σε εθνικό επίπεδο.

«Τα αποτελέσματα που έχουμε από την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος GRIPP-SNF, μας δίδαξαν ότι είναι στο χέρι μας να αντιμετωπίσουμε αυτό που ονομάζεται σιωπηλή πανδημία. Μας έδειξαν ότι ο εχθρός δεν είναι ανίκητος», σημείωσε ο κ. Ζαούτης και τόνισε ότι «είναι κρίμα να χάσουμε αυτό που έχουμε πετύχει και να μην το επεκτείνουμε».

Τα «άλλα» οφέλη

Στα μη μετρήσιμα οφέλη του προγράμματος αναφέρθηκε η επιστημονική διευθύντρια του προγράμματος, καθηγήτρια Αντωνία Κουτσούκου. Όπως είπε, «από τις λοιμώξεις που αποφεύγαμε σώθηκαν και κάποιες ανθρώπινες ζωές. Επίσης, άλλαξε η κουλτούρα του προσωπικού που συμμετείχε και αναδείχθηκαν οι στρεβλώσεις, όπως οι διαφωνίες, άρνηση στην τήρηση μέτρων, η αδυναμία συμμόρφωσης, και απόψεις όπως «σιγά που υπάρχει πρόβλημα», «ποιος θα μας παρακολουθεί», «σιγά μην αλλάξει κάτι»».

Ο υφυπουργός Υγείας Μάριος Θεμιστοκλέους τόνισε τη

δέσμευση της πολιτείας να συνεχισθεί το πρόγραμμα και να επεκταθεί σε όσα περισσότερα νοσοκομεία γίνεται. Όπως ανέφερε, «το πρόγραμμα έχει αξιολογηθεί, έχει επιτύχει και προσφέρει». Σύμφωνα με τον υφυπουργό, για τη συνέχιση του προγράμματος έχει εξασφαλι-

Αποφειύχθηκαν 933 λοιμώξεις και εξοικονομήθηκε συνολικό κόστος 14,1 εκατ. ευρώ – Επέκταση του προγράμματος ανακοίνωσε ο υφυπουργός Υγείας Μάριος Θεμιστοκλέους.

σθεί χρηματοδότηση. Σημειώνεται ότι το GRIPP-SNF θα εφαρμοστεί και στα τρία νοσοκομεία δωρεάς του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, σε Θεσσαλονίκη, Κομοτηνή και Σπάρτη.

«Όσο και εάν έχει κάνει απίστευτες δωρεές το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, το πρόγραμμα για τον έλεγχο των νοσοκομειακών

λοιμώξεων είναι ξεχωριστό», επισήμανε ο υπουργός Υγείας Αδωνīs Γεωργιάδης και πρόσθεσε, «υπάρχει σίγουρα βελτίωση». Περιγράφοντας την προηγούμενη κατάσταση ο κ. Γεωργιάδης ανέφερε μία εμπειρία που είχε τον Φεβρουάριο του 2014 σε επίσημο ταξίδι του στις Ηνωμένες Πολιτείες.

«Είχα επισκεφθεί νοσοκομείο της Μασαχουσέτης. Μου έκαναν μία μεγάλη ξενάγηση στο νοσοκομείο και στο πλαίσιο αυτής μου έκαναν μία παρουσίαση με έναν παγκόσμιο χάρτη με τις νοσοκομειακές λοιμώξεις. Οι χώρες με το λευκό χρώμα ήταν αυτές που είχαν χαμηλό κίνδυνο ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων. Προς το κόκκινο ο κίνδυνος αυξανόταν. Είδα ότι η υψηλότερη ήταν σε διάφορα χρώματα, αλλά μόνο μία χώρα ήταν στο κόκκινο. Η δική μας. Όταν το είδα ξεπλάγην και ρώτησα τον επικεφαλής εκεί, "Είμαστε τόσο καλά"; Τότε εκείνος χαρτολόγητάς μου απάντησε. "Να σας πω την αλήθεια, εάν με ρωτήσετε τι θεωρώ πιο επικίνδυνο, μία βόλτα στη Βαγδάτη ή μία βόλτα σε ένα ελληνικό νοσοκομείο, μάλλον τη Βαγδάτη τη θεωρώ ασφαλέστερη"».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ | ΤΑ «ΦΕΣΙΑ» ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

43 δισ. € το ύψος των ταμειακών διαθεσίμων του Δημοσίου

Στην... εντατική τα ληξιπρόθεσμα του Δημοσίου

Στα 3,8 δισ. τα χρέη προς τον ιδιωτικό τομέα τον Οκτώβριο, με πρωταγωνιστή τα νοσοκομεία

Μια ανάσα από το υψηλό έτους και το «ιστορικό υψηλό» βρέθηκαν τον Οκτώβριο οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου προς τους προμηθευτές του, με το πρόβλημα να εστιάζεται στην οικονομική συμπεριφορά των νοσοκομείων της χώρας.

Του Θάνου Τσίρου
thtsiros@naftemporiki.gr

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ «δεν πληρώνω» έχει φουσκώσει τις οφειλές κατά περίπου 800 εκατ. ευρώ (για την ακρίβεια 783 εκατ. ευρώ) από τις αρχές του χρόνου σε επίπεδο συνόλου φορέων γενικής κυβέρνησης και από αυτό το ποσό, τα 561 εκατ. ευρώ (δηλαδή το 71% των νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων) έχει προέλθει από τα νοσοκομεία.

Συνολικά, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου έχουν φτάσει με βάση τα στοιχεία του Οκτωβρίου στα 3,103 δισ. ευρώ και αν προστεθούν και οι επιστροφές φόρου σε εκκρεμότητα, το συνολικό ποσό που λείπει από την αγορά φτάνει στα 3,8 δισ. ευρώ, αντιστοιχώντας σε πάνω από το 1,5% του ΑΕΠ.

Το πρόβλημα παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις μέσα στο 2025, αλλά η λύση δεν έχει φανεί ακόμη στον ορίζοντα. Προφανώς, η μη καταβολή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου δεν μπορεί να αποδοθεί σε έλλειψη ρευστότητας, αν αναλογιστεί κανείς ότι στον λογαριασμό του Δημοσίου στο θησαυροφυλάκιο στοιβάζονται αυτή τη στιγμή περί τα 43 δισ. ευρώ (η χρονιά θα κλείσει με περίπου 36 δισ. ευρώ, καθώς στις 15 Δεκεμβρίου θα πραγματοποιηθεί η πρόωπη αποπληρωμή των διμερών δανειών συνολικού ύψους 5,29 δισ. ευρώ). Μεγάλο προβληματισμό προκαλεί η οικονομική συμπεριφορά των νοσοκομείων, όπως προκύπτει και από τα ακόλουθα αναλυτικά στοιχεία:

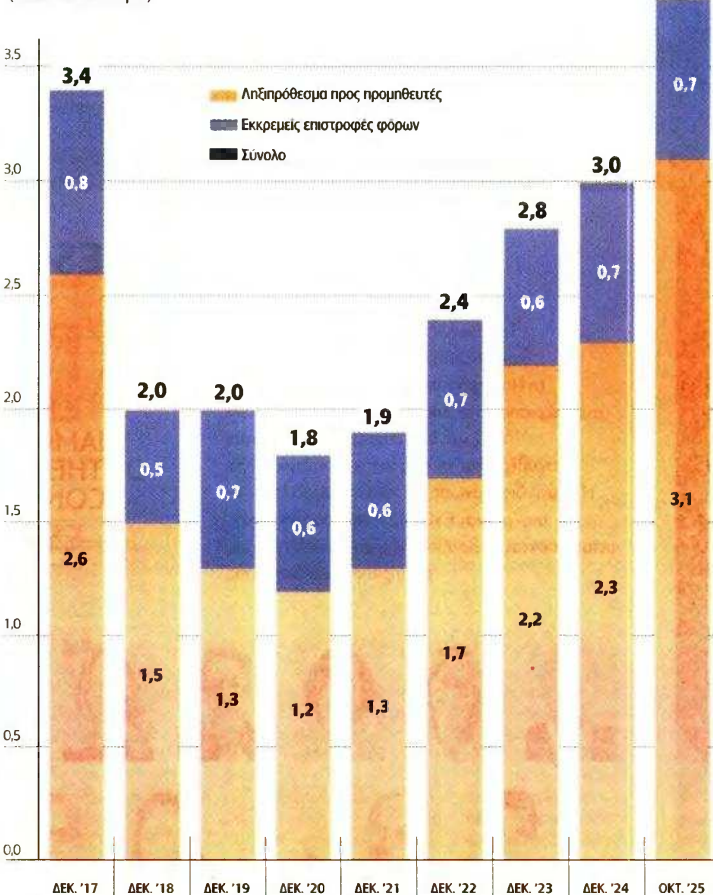
1 Το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου

έφτασε τον Οκτώβριο στα 3,103 δισ. ευρώ, ποσό σημαντικό αυξημένο σε σχέση με τα 2,947 δισ. ευρώ του Σεπτεμβρίου (ο.σ. καταγράφεται δηλαδή μεταβολή άνω του 5% ή 156 εκατ. ευρώ μέσα σε μόλις έναν μήνα). Το υψηλότερο ποσό που έχει καταγραφεί μέσα στο 2025 είναι τα 3,152 δισ. ευρώ του Απριλίου, ενώ από τον περασμένο Δεκέμβριο, μήνα κατά τον οποίο οι συσσωρευμένες οφειλές ήταν 2,32 δισ. ευρώ, έχουν προστεθεί επιπλέον 783 εκατ. ευρώ. Δηλαδή, για κάθε μήνα του 2025 το Δημόσιο φορτώνει και επιπλέον «φέσια» ύψους 78 εκατ. ευρώ στην αγορά.

2 Το 1,725 δισ. ευρώ πηγάζει από τα νοσοκομεία, με το συγκεκριμένο ποσό να αποτελεί νέο ιστορικό υψηλό. Τον Δεκέμβριο του 2024 τα χρέη ήταν 1,164 δισ. ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι έχουν ήδη προστεθεί 561 εκατ. ευρώ (ή περίπου 56 εκατ. ευρώ ανά μήνα) στο 10μηνο. Ποτέ στο παρελθόν (ο.σ. τουλάχιστον με βάση τα στοιχεία της γενικής κυβέρνησης που ανακοινώθηκαν χθες) δεν είχαν καταγραφεί τόσο υψηλά χρέη από τα νοσοκομεία. Το 2024 έχει καταγραφεί μια προσπάθεια μείωσης (ο.σ. από το 1,319 δισ. ευρώ του Δεκεμβρίου του 2023 φτάσαμε στο 1,164 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2024), αλλά πλέον η κατάσταση έχει φτάσει στο χειρότερο σημείο.

3 Τα χρέη των ασφαλιστικών ταμείων μειώθηκαν τον Οκτώβριο συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο (ο.σ. από τα 612 εκατ. στα 590 εκατ. ευρώ) και ουσιαστικά επανήλθαν στα επίπεδα του Δεκεμβρίου του 2024 (585 εκατ. ευρώ). Σε αυτό το ποσό συμπεριλαμβάνονται και οι οφειλές του ΕΟΠΥΥ οι οποίες ανήλθαν στα 248 εκατ. ευρώ τον Οκτώβριο, ουσιαστικά αμετάβλητες σε σχέση με τον Σεπτέμβριο. Είναι λίγο αυξημένες (ο.σ. περίπου κατά 40 εκατ. ευρώ) σε σχέση με τα επίπεδα του Δεκεμβρίου του 2024,

ΕΞΕΛΙΞΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ (ποσά σε δισ. ευρώ)

οπότε και διαμορφώθηκαν στα 208 εκατ. ευρώ.

4 Στους δήμους, επίσης έμειναν αμετάβλητες οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις. Το ποσό του Οκτωβρίου ήταν 239 εκατ. ευρώ (ο.σ.

θεσμες οφειλές 231 εκατ. ευρώ.

5 Μικρή αύξηση καταγράφηκε, τέλος, στα νομικά πρόσωπα που δεν συμπεριλαμβάνονται στις παραπάνω κατηγορίες. Τα χρέη έφτασαν στα 236 εκατ. ευρώ από 226 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο. Ο Δεκέμβριος του 2024 είχε κλείσει με 184 εκατ. ευρώ.

Επιστροφές φόρου

Ο Οκτώβριος έφερε μείωση στις εκκρεμίες επιστροφές φόρου, με το ποσό να συγχρывается στα 708 εκατ. ευρώ. Είναι μειωμένο το ποσό συγκριτικά και με τον Σεπτέμβριο (826 εκατ. ευρώ) και με τον Δεκέμβριο του 2024 (731 εκατ. ευρώ). Από τους άμεσους φόρους προήλθαν τα 230 εκατ. ευρώ (από 321 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο, ενώ μείωση υπήρξε και στους έμμεσους φόρους, με το ποσό να περιορίζεται στα 368 εκατ. ευρώ από 400 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο).

Βέβαια, καταγράφηκε αύξηση στις επιστροφές φόρου που

βρίσκονται σε εκκρεμότητα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών, με το πρωτόκολλο να φτάνει στα 399 εκατ. ευρώ από 303 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο. Αντίθετα, οι επιστροφές σε εκκρεμότητα για λιγότερες από 90 ημέρες περιορίστηκαν από τα 523 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο στα 309 εκατ. ευρώ τον Οκτώβριο.

Πρωτογενές πλεόνασμα

Στο φετινό 10μηνο το πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε στα 12,409 δισ. ευρώ από 14,335 δισ. ευρώ.

Το μεγαλύτερο μέρος προήλθε από την κεντρική διοίκηση, καθώς διαμορφώθηκε στα 10,08 δισ. ευρώ από 12,685 δισ. ευρώ πέρυσι.

Οι δήμοι είχαν οριακό έλλειμμα, 8 εκατ. ευρώ, από 214 εκατ. ευρώ πέρυσι, ενώ τα ασφαλιστικά ταμεία έχουν πλεόνασμα 912 εκατ. ευρώ από 176 εκατ. ευρώ πέρυσι. [ΣΠΔ-25/10/2025]

12,4
δισ. €

το πρωτογενές πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης στο 10μηνο 2025.

561
ΕΚΑΤ.ΕΥΡΩ

οι νέες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των νοσοκομείων προς προμηθευτές στο 10μηνο 2025

στα 240 εκατ. ευρώ είχε κλείσει ο Σεπτέμβριος, ενώ τον Δεκέμβριο είχαν καταγραφεί ληξιπρό-

7. ΦΡΕΝΟ ΣΤΙΣ ΕΝΔΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...09/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/12/2025

Σελίδα:46

Φρένο στις ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ

Μια σημαντική νίκη στο πεδίο των νοσοκομειακών λοιμώξεων επιτεύχθηκε σε 10 νοσοκομεία της χώρας: έως και τον Ιούνιο του 2025 αποφεύχθηκαν 933 λοιμώξεις αίματος που σχετίζονται με κεντρικό φλεβικό καθετήρα (CLABSI), εξοικονομήθηκαν 15.000 ημέρες νοσηλείας, ενώ το συνολικό κόστος που αποφεύχθηκε άγγιξε τα 14,1 εκατ. ευρώ.

Αυτός είναι ο απολογισμός του πενταετούς Προγράμματος για την Πρόληψη και τον Έλεγχο των Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και της Μικροβιακής Αντοχής (GRIPP) της Διεθνούς Πρωτοβουλίας για την Υγεία (ΔΙΠΥ) του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Κατά τη χθε-

σιντή εκδήλωση με αφορμή την ολοκλήρωση της πιλοτικής του φάσης, το πόρισμα ήταν ότι η συνέχειά του είναι αδιαμφισβήτητα αναγκαία, με την ηγεσία του υπουργείου Υγείας να διαβεβαιώνει ότι έχει εξασφαλιστεί η χρηματοδότησή του.

Μάλιστα, στο πλαίσιο αυτό έχουν δρομολογηθεί οι σχετικές ενέργειες και διαδικασίες για τη σταδιακή ένταξή του στο ΕΣΥ υπό τον συντονισμό του ΟΔΗΠΥ.

Αναλυτικότερα, το πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2021 (υπό την καθοδήγηση του καθηγήτη Θεοκλή Ζαούτη) σε μεγάλα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας – όπως ο Ευαγγελισμός, τα παιδιατρικά νοσοκομεία Π.&Α. Κυριακού και Αγία Σοφία, το ογκολογικό νοσοκομείο Άγιος Σάββας, αλλά και τα πανεπιστημιακά νοσηλευτικά ιδρύματα των Πατρών, της Λά-

ρισας και της Αλεξανδρούπολης – οδήγησε στην υιοθέτηση ασφαλέστερων πρακτικών με στόχο την προστασία των ασθενών από επικίνδυνα παθογόνα. Όπως σημείωσε ο Θεοκλής Ζαούτης, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος CLEO και καθηγητής Παιδιατρικής του ΕΚΠΑ, «καταγράφηκε αύξηση κατά 20%-50% στη συμμόρφωση για την υγιεινή των χεριών και μείωση των CLABSI κατά 40%.

Ισως όμως το πιο σημαντικό συμπέρασμα, όπως τόνισε από την πλευρά της η Αντωνία Κουτσούκου, καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, πνευμονολόγος, εντατικολόγος, είναι ότι το πρόγραμμα απέδειξε ότι «η μείωση των νοσοκομειακών λοιμώξεων είναι εφικτός στόχος παρά τις ελλείψεις, το burn out του προσωπικού, αλλά και τις απρόβλεπτες συνθήκες όπως ήταν η πρόσφατη πανδημία».